

EBUSINESS FORUM

ΟΜΑΔΑ Δ1

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες, που συντέλεσε στην συρρίκνωση της επιχειρηματικότητας στο Διαδίκτυο, ήταν η έλλειψη ξεκάθαρων νομοθετικών ρυθμίσεων για ζωτικά θέματα των ψηφιακών συναλλαγών. Η απότομη τεχνολογική ανάπτυξη και η αρχική ραγδαία εξάπλωση του ηλεκτρονικού εμπορίου βρήκαν απροετοίμαστη την νομοθεσία σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία αποδείχτηκε ελλιπής και αδύναμη να προσαρμοστεί τόσο γρήγορα στα νέα δεδομένα.

Η ίδια η φύση του Διαδικτύου είναι η αιτία που προκάλεσε το μεγάλο αυτό νομικό κενό. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του, τα οποία εμποδίζουν την καθολική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας και την επίκληση της υπάρχουσας νομολογίας στις ηλεκτρονικές συναλλαγές, είναι:

- **η παγκόσμια παρουσία του Internet**, που καταλύει τα σύνορα και δημιουργεί μια νέα, κοινή αγορά προσβάσιμη από κάθε γωνιά του πλανήτη και έρχεται σε κατάφορη αντίθεση με την εδαφικότητα των νομοθετικών ρυθμίσεων (κάθε χώρα έχει το δικό της δίκαιο που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τις έννομες σχέσεις)
- **η αποϋλοποίηση όλων των αντικειμένων**, εφόσον τα πάντα μετατρέπονται, πλέον, σε δεδομένα, τα οποία μεταφέρονται στον Παγκόσμιο Ιστό σε ηλεκτρονική μορφή (bits & bytes). Επομένως παύει να υπάρχει η παραδοσιακή έννοια του «πράγματος» και δημιουργείται ένα καινούριο αγαθό που χρήζει ιδιαίτερης νομικής προστασίας.
- **η χρησιμοποίηση της τεχνολογίας** σε όλο ή στο μεγαλύτερο κομμάτι της συναλλαγής που τροποποιεί πλήρως τα υφιστάμενα συναλλακτικά ήθη. Παράλληλα αποκλείεται η σύγκριση με παλαιότερες πρακτικές και η αναλογική εφαρμογή προγενέστερων δικαστικών αποφάσεων καθότι, συνήθως, η συναλλαγή διενεργείται με εντελώς καινούριο τρόπο χωρίς να υπάρχει συγκρίσιμο προηγούμενο.

Άρα, ενώ δεν καθίστανται πλήρως ανενεργείς οι ισχύουσες νομικές διατάξεις, οι περισσότερες από αυτές δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις ανάγκες και στις τεχνικές προδιαγραφές του κυβερνοχώρου με αποτέλεσμα πρακτικά να είναι ανεφάρμοστες και παρωχημένες.

Όπως ήταν λογικό, το γεγονός αυτό προκάλεσε ανασφάλεια δικαίου που όχι μόνον φόβισε το, ούτως ή άλλως, διστακτικό καταναλωτικό κοινό, αλλά συνέβαλε και στην αναδίπλωση των εταιριών που θέλησαν να πρωτοπορήσουν στον συγκεκριμένο χώρο. Εξάλλου, ποιός επιθυμεί να συναλλάσσεται χρησιμοποιώντας ένα μέσο χωρίς καν να γνωρίζει ποιά είναι ακριβώς τα δικαιώματα και οι υποχρώσεις των μερών και από πότε ξεκινούν.

Η Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές σήμερα

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιεί σταδιακά μια συντονισμένη προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος, θέλοντας να θέσει σταθερές νομικές βάσεις που να δημιουργούν ένα δίκτυ ασφαλείας για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Βασικός γνώμονας είναι η αύξηση των συναλλαγών (εμπορικών και μη) στο Internet με τις απαραίτητες, όμως, υποδομές που να αποδίδουν την κατάλληλη νομική ισχύ σε κάθε επίπεδο ηλεκτρονικής συναλλαγής, ενώ παράλληλα να ανοίγουν τον δρόμο για την πλήρη αποδοχή τους.

Η ελληνική έννομη τάξη προσπαθεί να προσαρμοστεί στις προσταγές της νέας εμπορικής πραγματικότητας κυρίως με την προσαρμογή των ευρωπαϊκών νομοθετημάτων στο εσωτερικό δίκαιο. Παρόλο που παρουσιάζεται γενικά μια καθυστέρηση στην υιοθέτηση κάποιων επιμέρους Οδηγιών και σε πολλά σημεία χρειάζεται η δημιουργία πιο λεπτομεριακών ρυθμίσεων, αρχίζει και παίρνει μορφή το νομοθετικό εκείνο καθεστώς που να αρμόζει στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Η ειδική νομοθεσία, σε συνδυασμό με τις προγενέστερες γενικές διατάξεις παρέχουν, στις μέρες μας, την βάση για την προστασία των ηλεκτρονικών συναλλαγών, ενώ παράλληλα τις αναγνωρίζουν ως νόμιμη συναλλακτική πρακτική (με ελάχιστες εξαιρέσεις).

Το κυρίως ζητούμενο σε αυτό το στάδιο είναι η έκδοση από τις Αρμόδιες Αρχές, όπως Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, Υπουργεία, ΝΠΔΔ κ.α, των εξειδικευμένων εκείνων κανονισμών που θα δώσουν ώθηση στην ευρεία εφαρμογή των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Παράλληλα, η περαιτέρω διάδοση των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα καθορίσει τα νέα «ηλεκτρονικά» συναλλακτικά ήθη. Εξάλλου, με ενδιαφέρον αναμένονται και οι δικαστικές αποφάσεις που θα δώσουν το στίγμα για το πώς αντιμετωπίζει η νομολογία τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και πώς ερμηνεύουν τα δικαστήρια τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Ποιές είναι οι κυριότερες μορφές ηλεκτρονικών συναλλαγών που διενεργούν οι εταιρίες

Οι περισσότερες εταιρίες, ακόμη και αν δεν ασχολούνται αμειγώς με το ηλεκτρονικό εμπόριο, πραγματοποιούν ήδη συναλλαγές μέσω του Ίντερνετ με διάφορους τρόπους, όπως ενδεικτικά :

- με την ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων μέσω email με τους συνεργάτες τους, και τους προμηθευτές τους (για να δώσουν κάποια εντολή, να κάνουν μια παραγγελία κ.α)
- με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στους καταναλωτές/πελάτες τους με στόχο την εμπορική επικοινωνία
- με την απλή παρουσίαση των προϊόντων/υπηρεσιών τους μέσω μιας ιστοσελίδας στο Διαδίκτυο, έστω και αν η σελίδα αυτή υφίσταται απλώς για διαφημιστικούς σκοπούς, χωρίς να πραγματοποιούνται (ακόμη) πωλήσεις
- με την διασύνδεσή τους στον Παγκόσμιο Ιστό μέσω ενός ISP έστω και μόνον για την απόκτηση ηλεκτρονικής διεύθυνσης για την διοίκηση και τους υπαλλήλους κλπ
- με την ολοένα και αυξανόμενη διεκπεραίωση συναλλαγών με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα (πχ. ΔΟΥ, ΙΚΑ κλπ)

Γίνεται επομένως αντιληπτό ότι είναι απαραίτητο να γνωρίσει ο εμπορικός κόσμος τις ρυθμίσεις που διέπουν τις ηλεκτρονικές συναλλακτικές τους σχέσεις. Το Διαδίκτυο έχει πάψει προ πολλού να αποτελεί έναν άναρχο και εντελώς ανασφαλή χώρο για την διενέργεια συναλλαγών. Σταδιακά δημιουργούνται τα νόμιμα μέτρα και σταθμά που ρυθμίζουν τις ηλεκτρονικές συναλλακτικές σχέσεις, αυξάνοντας έτσι την εμπιστοσύνη των χρηστών. Η δημιουργία εξάλλου

σταθερής νομικής υποδομής συνάδει και με την φυσική ανάγκη των εταιριών να μπορούν να προβλέπουν κατά το δυνατό τις συνέπειες των πράξεών τους και να μην εκτίθενται σε ένα επικίνδυνο περιβάλλον.

Η καταγραφή και παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου των ηλεκτρονικών συναλλαγών-εργαλείο για τις σύγχρονες επιχειρήσεις

Το “eBusinessForum” είναι ένας μηχανισμός διαβούλευσης και επικοινωνίας της πολιτείας με τον επιχειρηματικό κόσμο και την ακαδημαϊκή κοινότητα που υλοποιείται από το ΕΔΕΤ (Εθνικό Δίκτυο Έρευνας Τεχνολογίας) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», με στόχο την ανάπτυξη και την διάδοση του ηλεκτρονικού επιχειρείν στις ελληνικές επιχειρήσεις και την διαμόρφωση ιδεών και προτάσεων προς την πολιτεία.

Με βάση τα ανωτέρω δημιουργήθηκε ειδική ομάδα εργασίας (Δ1) με θέμα «**Ηλεκτρονικό Επιχειρείν και Θεσμικό Πλαίσιο στην Ελλάδα-Αλληλεπίδραση και Προοπτικές**» με την συμμετοχή εξειδικευμένων ακαδημαϊκών, νομικών καθώς και στελεχών διαφόρων επιχειρήσεων του χώρου, συντονιστές τον δικηγόρο και αναπληρωτή καθηγητή του τμήματος Νομικής του ΔΠΘ Μιχάλη-Θεόδωρο Μαρίνο και την Σύμβουλο του Πρωθυπουργού, Δικηγόρο ΔΝ, Λίλιαν Μήτρου και rapporteur την δικηγόρο LL.M Μίνα Ζούλοβιτς.

Παρακάτω ακολουθεί συνοπτική καταγραφή των νομοθετικών διατάξεων που διαδραματίζουν σήμερα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο τον σημαντικότερο ρυθμιστικό ρόλο στις ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Απώτερος στόχος της ομάδας είναι η παρουσίαση μιας μελέτης που φιλοδοξεί να γίνει εργαλείο για τον εμπορικό κόσμο, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη στην διενέργεια των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Σκοπός του έργου είναι να κατευθύνει όσο το δυνατό πιό σωστά και γρήγορα τις επιχειρήσεις σε έναν γόνιμο νομικό προβληματισμό, ο οποίος με την κατάλληλη επεξεργασία και τις σωστές επιλογές από τα αρμόδια στελέχη θα οδηγήσει την εταιρία σε μια ασφαλή και νόμιμη παρουσία στο Internet.

Το υλικό και τα πορίσματα της ομάδας είναι διαθέσιμα στο www.ebusinessforum.gr στην σελίδα της ομάδας Δ1. Επίσης, στην ιστοσελίδα του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών www.acci.gr/ecommerce/legal υπάρχουν τα νομοθετικά κείμενα σε ηλεκτρονική μορφή.

I. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

□ Ηλεκτρονικό Εμπόριο-Ηλεκτρονικές Υπογραφές:

- Πρόταση Οδηγίας στις 24 Σεπτεμβρίου 2002 για την τροποποίηση της Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιριών
- Κανονισμός 44/2001 ΕΚ για την διεθνή δικαιοδοσία (σε αντικατάσταση της Σύμβασης των Βρυξελλών), άρθρο 23 παρ.2 που αναγνωρίζει το κύρος της ηλεκτρονικής υπογραφής σε συμφωνίες παρέκτασης της διεθνούς δικαιοδοσίας

- Απόφαση της Επιτροπής (2001) για έγκριση ενός παγκοσμίου δικτύου (Identrus) για την πιστοποίηση των ηλεκτρονικών υπογραφών και άλλων συναλλαγών ηλεκτρονικού εμπορίου
 - Απόφαση 2000/709 της Επιτροπής για τους φορείς ελέγχου και συμμόρφωσης των διατάξεων δημιουργίας της ηλεκτρονικής υπογραφής στους όρους ασφάλειας του Παραρτήματος III της Οδηγίας 99/93/EK
 - Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά ("Οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο").
 - Οδηγία 1999/93/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1999 σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.
 - Οδηγία 98/84/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους.
 - Οδηγία 98/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 για την τροποποίηση της οδηγίας 98/34/EK για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών
 - COM(97) 157 Μια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία στο Ηλεκτρονικό Εμπόριο και
- **Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες**
- Οδηγία 2002/22/EK για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά στα δίκτυα και στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών
 - Οδηγία 2002/21/EK για το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών
 - Οδηγία 2002/20/EK για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών
 - Οδηγία 2002/19/EK για την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφής ευκολίες
 - Οδηγία 96/2/EK για τροποποίηση της οδηγίας 90/388/ΕΟΚ όσον αφορά τις κινητές και προσωπικές επικοινωνίες.
- **Ηλεκτρονικά συστήματα πληρωμών-Ηλεκτρονικό Χρήμα:**
- Οδηγία 2002/65/EK για την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές
 - Οδηγία 2000/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2000 για την ανάληψη, την άσκηση και την προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος.

- Οδηγία 2000/28/EK για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
 - Οδηγία 2000/35/EK για την καταπολέμηση της καθυστέρησης πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές
 - COM (2000) 650 - Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ με στόχο την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας.
 - Ανακοίνωση COM(2001) 66 για το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
 - Ψήφισμα COM(2000) 36 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις πληρωμές μικρών ποσών στην εσωτερική αγορά
 - Ανακοίνωση COM(2001) 11 της Επιτροπής για την πρόληψη της απάτης και της πλαστογραφίας όσον αφορά στα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών
 - 97/489/EK: Σύσταση της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 1997 σχετικά με τις συναλλαγές που γίνονται με μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής και ιδίως όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του εκδότη και του κατόχου.
 - Οδηγία 97/5/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 1997 για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων
 - Σύσταση 87/598/ΕΟΚ της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 1987 για ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σε θέματα ηλεκτρονικών πληρωμών.
- **Ονόματα χώρου (domain names)**
- Κανονισμός 733/2002 για την υλοποίηση του domain name «.eu» τομέα ανώτατου επιπέδου
 - Οδηγία 1989/104/ΕΟΚ για την προστασία των σημάτων
- **Πνευματική Ιδιοκτησία:**
- Οδηγία 2001/29/EK της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.
 - Οδηγία 96/9/ΕΟΚ της 11ης Μαρτίου 1996 σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.
 - Οδηγία 92/100/ΕΟΚ σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας.

- Οδηγία 91/250/ΕΟΚ για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών
- **Ηλεκτρονικό Έγκλημα:**
 - Σύσταση του Συμβουλίου 25 Ιουνίου 2002 για σημεία επαφής που λειτουργούν 24 ώρες το εικοσιτετράωρο για την καταπολέμηση του εγκλήματος υψηλής τεχνολογίας
 - Έγγραφο Διαβουλεύσεων της Επιτροπής, Ιούνιος 2002 για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών δικτύων
 - Σχέδιο Κανόνων της Επιτροπής, Απρίλιος 2002 για τον κοινό ορισμό ορισμένων αδικημάτων που αφορούν υπολογιστές
 - Ψήφισμα του Συμβουλίου 1 Μαρτίου 2002 για την προστασία των καταναλωτών, ιδίως των νέων, με την επισήμανση ορισμένων βιντεοπαιχνιδιών και ηλεκτρονικών παιχνιδιών αναλόγως της ηλικίας
 - Έγγραφο Πολιτικής της Επιτροπής, Ιανουάριος 2002 για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή και την βελτίωση της ασφάλειας των υποδομών πληροφορικής με την λήψη νομοθετικών και μη νομοθετικών μέτρων.
 - Απόφαση – Πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 28-5-2001 για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών
 - Ανακοίνωση COM (2000) 890 της Επιτροπής «Για μια ασφαλέστερη Κοινωνία της Πληροφορίας με τη βελτίωση της ασφάλειας των υποδομών πληροφόρησης και την καταπολέμηση του εγκλήματος πληροφορικής».
 - Απόφαση 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για ασφαλέστερη χρήση του Internet μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα
- **Προστασία δεδομένων:**
 - Οδηγία 2002/58/ΕΚ της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)
 - Οδηγία 97/66/ΕΚ περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.
 - Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.
- **Προστασία καταναλωτή:**

- Οδηγία 2002/65/EK για την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και την τροποποίηση των Οδηγιών 1997/7/EK και 1998/27/EK
- Οδηγία 99/44/EK της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών
- COM (1999) 385 Τροποποιημένη Πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK και 98/27/EK
- Οδηγία 98/27/EK περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών.
- Σύσταση 98/257/EK της Επιτροπής της 30ής Μαρτίου 1998 σχετικά με τις αρχές που διέπουν τα αρμόδια όργανα για την εξώδικη επίλυση των διαφορών κατανάλωσης
- Οδηγία 97/55/EK για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ σχετικά με την παραπλανητική διαφήμιση προκειμένου να συμπεριληφθεί η συγκριτική διαφήμιση
- Οδηγία 97/7/EK για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις
- Σύσταση 97/489/EK της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 1997 σχετικά με τις συναλλαγές που γίνονται με μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής και ιδίως όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του εκδότη και του κατόχου.
- Οδηγία 93/13/ΕΟΚ της 5ης Απριλίου 1993 σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές.
- Σύσταση 92/295/ΕΟΚ για τους κώδικες δεοντολογίας αναφορικά στην προστασία των καταναλωτών στις συμβάσεις διαπραγματευόμενες από απόσταση
- Ενοποιημένο κείμενο: Οδηγία 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουλίου 1985 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 1999/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10^{ης} Μαΐου 1999

❑ **Φορολογία:**

- Κανονισμός αριθ. 792/2002/EK της 7ης Μαΐου 2002 για την προσωρινή τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 218/92 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των έμμεσων φόρων (ΦΠΑ) όσον αφορά πρόσθετα μέτρα για το ηλεκτρονικό εμπόριο
- Οδηγία 2002/38/EK της 7ης Μαΐου 2002 για την τροποποίηση και την προσωρινή τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ όσον αφορά το σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας που εφαρμόζεται στις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες και σε ορισμένες υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά

- Οδηγία 2001/115/EK για την τροποποίηση της Οδηγίας 77/288/ΕΟΚ για την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση αναφορικά με τον ΦΠΑ (ειδικότερα α.28 παρ.3 στοιχ.γ)
 - COM (2000) 650 - Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ με στόχο την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας.
 - COM (2000) 349 Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 218/92 του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των έμμεσων φόρων (ΦΠΑ) και Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 388/77/ΕΟΚ όσον αφορά το σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας που εφαρμόζεται σε ορισμένες υπηρεσίες παρεχόμενες με ηλεκτρονικά μέσα.
 - COM (98) 374. Ηλεκτρονικό Εμπόριο και έμμεση φορολογία
- **Δικονομικά θέματα:**
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.
 - Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2000 περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις.

II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- **Ηλεκτρονικό Εμπόριο-Ηλεκτρονικές Υπογραφές:**
- Σχέδιο ΠΔ για το ηλεκτρονικό εμπόριο
 - ΠΔ 342/2002 για την διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ ή μεταξύ αυτών και των φυσικών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και ενώσεων φυσικών προσώπων
 - Ν. 3037/2002 για την απαγόρευση των παιγνίων και η από 23.09.2002 σχετική διευκρινιστική ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
 - ΠΔ 388/2002 για τις διαφορές που υπόκεινται στην μόνιμη διαιτησία της ΕΕΤΤ
 - Κανονισμός ΕΕΤΤ 248/71 για την Παροχή Πιστοποίησης ηλεκτρονικής υπογραφής
 - ΠΔ 150/2001 Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.

- ΠΔ 39/2001 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 98/34/EK & 98/48/EK.
- Σύσταση Γραφείου της Εθνικής Επιτροπής Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ΦΕΚ 453/Τ. Β' 4-4-2000).
- Ν. 2672/1998 (Άρθρο 14) για τη διακίνηση εγγράφων μεταξύ Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ και ιδιωτών με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεομοιοτυπία και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο). Στο άρθρο αυτό για πρώτη φορά αναφέρεται ο ορισμός της ψηφιακής υπογραφής και στη συνέχεια στην παράγραφο 19 προβλέπεται η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος που θα καθορίζει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία έκδοσης, διακίνησης, διαχείρισης και διασφάλισης της ψηφιακής υπογραφής, τις προϋποθέσεις παροχής και το περιεχόμενο των υπηρεσιών πιστοποίησης και άλλα συναφή ζητήματα.
- Υπουργική Απόφαση αρ.1342/1997 για το Μητρώο Προμηθευτών του α.4 του Ν.2251/1994
- Ν. 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή και ειδικότερα α.4 για τις τις συμβάσεις που συνάπτονται από απόσταση
- **Ονόματα χώρου- Domain names**
 - Απόφαση 268/73 ΕΕΤΤ για την καταχώρηση και διαχείριση των ονομάτων χώρου με κατάληξη “.gr”
 - Ν.2867/2000 άρθρο 3 παρ.14(α) για την αναγόρευση της ΕΕΤΤ ως αρμόδιας Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής για την καταχώρηση των ελληνικών ονομάτων πεδίου (domain names)
 - Ν.2239/1994 περί σημάτων
 - Ν.1089/1980 για την καταχώρηση και προστασία της εμπορικής επωνυμίας
 - Ν.146/14 για τον αθέμιτο ανταγωνισμό
- **Ηλεκτρονικά Συστήματα Πληρωμών-Ηλεκτρονικό Χρήμα:**
 - Υπουργική απόφαση Αριθ. Ζ1-178/2001 (ΦΕΚ 255 Β'). Συναλλαγές που γίνονται με κάρτες - Εναρμόνιση με τις διατάξεις της Σύστασης 97/489/EK της Επιτροπής της 30ης Ιουλίου 1997 «σχετικά με τις συναλλαγές που γίνονται με μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής και ιδίως όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του εκδότη και του κατόχου» (ΕΕ αριθ. L 208 της 2.8.1997, σ. 52-58). Καταναλωτική πίστη - Προσαρμογή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Φ1-983/91 προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/7/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 1998 «σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη» (ΕΕ αριθ. L 101 της 1.4.1998, σ. 17- 23)

- Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος αρ.2501/31.10.2002 για ενημέρωση των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους
- Πράξη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής αρ.50/31.7.2002 για τον καθορισμό πλαισίου επίβλεψης των συστημάτων πληρωμών
- Π.Δ. 33/2000. Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 97/5/ΕΚ της 27.1.1997 για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων.(ΦΕΚ 27/Τ. Α'/16-2-2000).
- Ν.2076/1992 για την ανάλυση και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις

❑ Πνευματική Ιδιοκτησία

- Ν.3057/2002 (ΦΕΚ 239 Α'/10 Οκτωβρίου 2002) - άρθρο 81 - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας και άλλες διατάξεις"
- Ν. 2819/2000 Άρθρο 7 . Εναρμόνιση με την Οδηγία 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 1996 σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων. (Τροποποίηση του Ν. 2121/93).
- Ν 2557/1997/Α-271 Θεσμοί μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης (Τροποποίηση του Ν. 2121/93)
- Ν 2435/1996 (Τροποποίηση του Ν. 2121/93)
- Ν. 2121/1993 Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.

❑ Ηλεκτρονικό Έγκλημα

- Ειδικά ποινικά αδικήματα του Π.Κ. σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. άρθρο 370Β ΠΚ, άρθρο 370 Γ ΠΚ, άρθρο 386 Α ΠΚ,

❑ Προστασία προσωπικών δεδομένων

- Ν. 2819/2000 α.8. Τροποποίηση του Ν. 2472/1997.
- Ν. 2774/1999 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.
- Απόφαση 408/1998 Αρχής Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ενημέρωση υποκειμένων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δια του τύπου Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του

- Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μετά τις σχετικές τροποποιήσεις από τους Ν. 2623/1998, 2703/1999, 2721/1999, 2819/2000 και 2915/2001.

❑ Προστασία καταναλωτή

- ΠΔ 301/2002 για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 1998/27/EK για τα ασφαλιστικά μέτρα στην προστασία των καταναλωτών το οποίο τροποποιεί τον Ν.2251/1994
- Υπουργική απόφαση Αριθ. Ζ1-178/2001 (ΦΕΚ 255 Β'). Συναλλαγές που γίνονται με κάρτες - Καταναλωτική πίστη.
- Ν.2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α' / 16 Νοεμβρίου 1994) - Προστασία των καταναλωτών, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις του Ν. 2496/1997 (ΦΕΚ 87 Α'), του Ν. 2741/1999 (ΦΕΚ Α-199), της κοινής υπουργικής απόφασης αριθ. Ζ1 - 496/7-12-2000 (ΦΕΚ 1545 Β' / 18-12-2000), του Ν. 3043/2002 (ΦΕΚ 192 Α' / 21-8-2002), της κοινής υπουργικής απόφασης αριθ. Ζ1 - 659/14-10-2002 (ΦΕΚ 1373 Β' / 25-10-2002) και του Π.Δ. 301/2002 (ΦΕΚ Α' 267/4-11-2002)

❑ Ηλεκτρονικές επικοινωνίες

- Απόφαση ΕΕΤΤ 264/140 περί ορισμού υπόχρεων Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας
- Απόφαση ΕΕΤΤ 255/83 περί καθορισμού του περιεχομένου της Καθολικής Υπηρεσίας
- Ν. 2867/2000 (Φ.Ε.Κ. 273 Α' / 19 Δεκεμβρίου 2000) - Οργάνωση και λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις.
- Π.Δ. 165/1999 (Φ.Ε.Κ. Α'-159) για την τροποποίηση του Ν. 2246/1994, όπως εκάστοτε ισχύει, σε συμμόρφωση α) προς την Οδηγία 97/33/EK για τη διασύνδεση στο χώρο των τηλεπικοινωνιών προκειμένου να διασφαλιστεί καθολική υπηρεσία και διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) και β) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/61/EK «Περί τροποποίησης της Οδηγίας 97/33/EK σε ό,τι αφορά τη φορητότητα των αριθμών και την προεπιλογή φορέα».
- Κανονισμός αρ. 78794/1999. Διαδικασίας έκδοσης και τροποποίησης Γενικών Αδειών, Υποβολής, Τροποποίησης και Ανανέωσης Δήλωσης Καταχώρησης και αφαίρεσης του δικαιώματος χρήσης Γενικής Αδείας.
- Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του Ν. 2246/1994 για την Οργάνωση και λειτουργία του τομέα τηλεπικοινωνιών, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις των Ν. 2366/1995, 2374/1996, 2465/1997, 2578/1998, 2668/1998, 2801/2000, 2840/2000 και των Π.Δ. 212/1997, 123/1998, 124/1998, 156/1999, 157/1999 και 165/1999.

III Διεθνή Νομοθετικά κείμενα:

- Electronic Signatures - Draft Guide to Enactment of the UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures - 2001
- Convention on Cybercrime Council of Europe November 2001(η Ελλάδα προσχώρησε στα τέλη του 2002)
- UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce with Guide to Enactment (1996) with additional article 5 bis as adopted in 1998
- Recommendation of the OECD Council concerning guidelines for consumer protection in the context of electronic commerce